

Ekonomi- och planeringsavdelningen 2021-04-21
Christer Rosenquist

Ärendenummer 2021/00365
Dokumentnummer 2021/00365-3

Till Regionstyrelsen

Svar på promemorian tillfälligt statsbidrag till vissa kommuner och regioner för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås besluta

1. Att stödja förslaget om tillfälligt statsbidrag till enskilda kommuner och regioner som är i behov av att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning.
2. Att avge remissvar till Finansdepartementet enligt nedanstående

Sammanfattning

Finansdepartementet har kommit med en promemoria om tillfälligt statsbidrag till enskilda kommuner och regioner som är i behov av att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning. Enligt förslaget ska bidraget få ges till en kommun eller region som vid utgången av 2019 hade en svag ekonomi och som har behov av att vidta en eller flera omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder inom sin verksamhet i syfte att främja en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning. Region Blekinge är en av sex regioner som har möjlighet att ansöka om statsbidraget. Region Blekinge har gjort ett svar till Finansdepartementet och ställer sig positiv till promemorian.

Bakgrund

Finansdepartementet har kommit med en promemoria om tillfälligt statsbidrag till enskilda kommuner och regioner som är i behov av att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning. Enligt förslaget ska bidraget få ges till en kommun eller region som vid utgången av 2019 hade en svag ekonomi och som har behov av att vidta en eller flera omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder inom sin verksamhet i syfte att främja en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning. Kommuner och regioner ska enligt förslaget få ansöka om bidrag. En ansökan ska bland annat innehålla en redovisning av det ekonomiska läget, vilka åtgärder som bidraget söks för och uppskattade kostnader. Det föreslås att det ska finnas ett särskilt beslutsorgan hos Kammarkollegiet,

Postadress: 371 81 Karlskrona Besöksadress: Wämö center Telefon: 0455-73 10 00 E-post: region@regionblekinge.se
Webbplats: www.regionblekinge.se Organisationsnummer: 232100-0081

Delegationen för kommunal ekonomi i balans, som ska pröva frågor om bidragen. Delegationen ska bland annat bedöma om de åtgärder som anges i en ansökan är lämpliga för att främja en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning eller om det finns mer ändamålsenliga åtgärder. Kommuner och regioner som har en högre skattesats än genomsnittet ska enligt förslaget prioriteras bland inkomna ansökningar. Bidrag ska få ges som hel- eller delfinansiering och betalas ut i två delar. Vidare föreslås bestämmelser om att ett bidrag i vissa fall inte ska betalas ut och att det ska kunna återkrävas. Förordningen om tillfälligt statsbidrag till enskilda kommuner och regioner föreslås träda i kraft den 1 augusti 2021 och upphöra vid utgången av 2024.

Med svag ekonomi enligt den föreslagna förordningen ska avses att en kommun eller region uppfyller minst två av följande kriterier:

1. Det redovisade balanskravsresultatet var negativt i minst två år under perioden 2015–2019.
2. Den kommunala koncernen har redovisat ett negativt resultat i minst två år under perioden 2015–2019.
3. Soliditeten, inklusive pensionsförmåner intjänade före 1998, var negativ vid utgången av 2019.

Region Blekinge är en av 6 regioner som har möjlighet att ansöka om statsbidraget.

Svar på Promemorian

Region Blekinge är remissinstans och vill lämna följande synpunkter:

Region Blekinge ställer sig bakom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förhållningssätt att det är bättre att staten delar ut generella statsbidrag istället för riktade statsbidrag. Trots kritiken från SKR ser vi allt fler av riktade statsbidrag till ett specifikt ändamål. Det har dessutom blivit allt vanligare att även generella bidrag blir tillfälliga och inte följer med år efter år. De riktade statsbidragen och statens vilja att styra kommunsektorn slår lätt fel på lokal och regional nivå, då staten inte funderat över hur mottagaren ser på bidraget. Mottagaren kan ”tvingas” förbruka medel kortsiktigt eller initiera åtgärder för stunden som leder till kostnadsökningar.

Det tillfälliga statsbidraget till vissa kommuner och regioner för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans kanske kan bli ett riktat statsbidrag som kan ge önskad effekt hos mottagaren. De kommuner och regioner som är aktuella för statsbidraget har höga kostnader per invånare och skulle behöva satsa på effektiviserande åtgärder som minskar kostnaderna på sikt och som förhoppningsvis hjälper till att bland annat lösa de framtida utmaningarna i välfärdssektorn.

Region Blekinge anser att ett kriterier saknas för att vara berättigad att ta del av bidraget. En starkt bidragande orsak till att en del kommuner och regioner har problem med ekonomin är att befolkningen minskar eller ökar med enbart ett fåtal personer. Det är överraskande att befolkningsutvecklingen inte har beaktats som ett kriterium i förordningen.

Region Blekinge står bakom förslaget med en delegation som ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet. Delegationen ska bedöma om den eller de omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder som bidrag söks för är lämpliga vilket låter rimligt. Regionen är mer tveksam till att delegationen ska bedöma om andra omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder än de sökta är mer ändamålsenliga att bevilja bidrag för. Det bör vara regionerna själva som har bäst kunskap om vad som går att genomföra.

Postadress: 371 81 Karlskrona Besöksadress: Wämö center Telefon: 0455-73 10 00 E-post: region@regionblekinge.se
Webbplats: www.regionblekinge.se Organisationsnummer: 232100-0081

Enligt förslaget till förordning ska förordningen träda ikraft den 1 augusti 2021 och upphöra att gälla vid utgången av 2024. Det kan vara en kort tidshorisont för att hinna med förväntade åtgärder speciellt när det gäller större omstruktureringsåtgärder.

Med riktade statsbidrag brukar följa en omfattande administration där uppföljning av statsbidragen ska redovisas på en detaljerad nivå. Det är viktigt att administrationen inte blir för betungande varken för bidragsgivaren eller för mottagaren av statsbidraget.

Region Blekinge delar förordningens förslag om att kommuner och regioner som har en skattesats som överstiger den genomsnittliga skattesatsen för riket ska prioriteras vid ansökan.

Region Blekinge vill särskilt betona vikten av en skyndsam hantering från att ansökan om bidrag lämnat in tills ett beslut om bidrag är fattat och en första utbetalning av bidraget till kommunen eller regionen sker.

Med ovanstående synpunkter ställer sig Region Blekinge positiv till promemorian.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Regiondirektör

Monica Magnusson
Ekonomidirektör

Bilaga

- Exempel 2021/00365-2 Promemorian